

ИЗДАВАЧ:
Удружење правника Републике Српске

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
Академик проф. др Рајко Кузмановић

РЕДАКЦИЈА:
Академик проф. др Снежана Савић,
академик проф. др Рајко Кузмановић,
академик проф. др Миодраг Симовић,
проф. др Валерија Шаула, проф. др Миле Дмичић,
проф. др Никола Мојовић,
проф. др Душко Медић, проф. др Енес Хашић.

ИЗДАВАЧКИ САВЈЕТ:
Проф. др Витомир Поповић,
проф. др Марко Рајчевић, др Драган Голијан,
Јован Чизмовић, Маринко Плавшић, Ирена Мојовић,
др Слободан Станишић,
Амор Букић, Слободан Гаврановић, Недељко Милијевић,
др Тихомир Глигорић, Биљана Марић, Милан Томић.

Часопис „Правна ријеч“ излази два пута годишње

СЈЕДИШТЕ РЕДАКЦИЈЕ ЧАСОПИСА
Ул. Веселина Маслеше бр. 28/1, Бања Лука
Телефон/факс: 051/212-320
www.udruzenjepravnika.org

6-399

ПРАВНА РИЈЕЧ

ЧАСОПИС ЗА ПРАВНУ ТЕОРИЈУ И ПРАКСУ

Удружење правника Републике Српске основано је почетком 1996. године, а крајем 2003, доношењем статутарних, програмских и других докумената, обновљено и утемељено као стручна, самостална, нестраничка организација правника у Републици Српској.

„Правна ријеч“, часопис за правну теорију и праксу, установљен је као гласило Удружења правника Републике Српске, који доприноси остваривању заједничких програмских интереса правника, професионалном унапређивању правне струке и развијању највиших моралних вриједности, правне етике и правне културе.

Часопис објављује чланке научног и стручног карактера из свих области права, те теоријска истраживања и студије из упоредног права и нашег права, као и материјале са научних стручних и консултантских, јавних расправа и других скупова правника. Часопис ће објављивати реферате, саопштења и дискусије са традиционалног савјетовања „Октобарски правнички дани“ под називом „Изградња и функционисање правног система“. У њему ће се поклонити пажња свему ономе што се у нашем правном животу и друштву у цјелини збива, а што доприноси стварању владавине права и модерне правне државе и изградња и нормалном функционисању нашег правног система. На његовим странама објављују се и одабране одлуке из судске, управне и арбитражне праксе, осврти и прикази нових књига из правне књижевности, као и разноврсни прилози из свакодневне правничке праксе.

Као гласило Удружења правника Републике Српске, часопис прати дјеловање правничке организације и о њој обавјештава читаоце и укупну јавност.

Број 36

Година Х

БАЊА ЛУКА, 2013.

1/мв. 5290

Ranka Račić Ph.D., full professor
Faculty of Law in Eastern Sarajevo
Faculty of Law in Banja Luka

PRINCIPLES OF EXTRAJUDICIAL PROCEEDINGS

Summary

In her paper the Author analyses the procedural principles of the extrajudicial proceedings which according to their structure correspond to the principles of the judicial proceedings. However, the application of these procedural principles in the extrajudicial proceedings shows that their effects are not equal or uniform unlike the judicial proceedings where it is the case. Functional procedural principles in the extrajudicial proceedings are differently realized in individual specific proceedings, therefore it is not possible to talk about uniform application of individual procedural principles not even within a specific group of extrajudicial proceedings. The fragmented regulation of procedural principles in extrajudicial proceedings, a large number of various and diverse extrajudicial proceedings, then appropriate application of the rules of the Law on Judicial Proceedings in Extrajudicial Proceedings additionally complicate the application of procedural principles in each individual extrajudicial proceeding. With the recent adoption of the Law on Extrajudicial Proceedings in the Republika Srpska, the legislator has missed an ideal opportunity to incorporate "better order" and regulate general principles of extrajudicial proceedings in a more complete way. Non-existence of the provisions that specify the procedural principles quite frequently prevent the judge and other parties to achieve the direct and indirect goal of the proceedings.

Key words: principles of extrajudicial proceedings, extrajudicial proceedings, extrajudicial court, parties, appropriate application of the Law on Judicial Proceedings.

УДК 35.082.2 : 347.91/95

ПРАВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПРОМЕНЕ ПОЛА

Проф. др Душица Палачковић*

Апстракт: У раду су анализиране само малобројне могуће правне последице промене пола из медицинских разлога, пре свега у области регулисања правног статуса лица која су променила пол (промена имена, ознаке пола, матичног броја), а затим у другим областима, посебно породичноправној, у којима је признање оваквих последица и најсложенији проблем. Претходно је било нужно анализирати кључне појмове "пол", "род", "родни идентитет", "поремећај родног идентитета", односно "синдром родне дисфорије" који условљава неопходност медицинског третмана промене пола. При томе, изузев признања трошкова медицинског третмана промене пола најновијим изменама Закона о здравственом осигурању РС и једне одлуке Уставног суда РС, којом се обавезује управни орган који води матичне књиге да изврши "промену података" о полу, правни систем РС не регулише могуће и бројне правне последице. Стога, без обзира на опредељење законодавца о начину на који ће се промене у правном систему чинити, оне су неминовне, а могле би се кретати у распону од признања само неких последица до признања свих права новог пола.

Кључне речи: пол, род, родни идентитет, поремећај родног идентитета, промена пола, правне последице промене пола.

Уводне напомене

У научним и стручним радовима како правника, тако лекара, социолога, психијатара, до скоро се, скоро по правилу, када су теме повезане уз положај (третман) трансродних¹ и транссексуалних² особа, као почетна констатација

* Проф. др Душица Палачковић, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу

¹ Особе "различитих родних идентитета, изражавања и понашања, који не доводе у везу са њиховим полом и традиционалним поимањем родних улога". Оне "могу имати потребу за физичком модификацијом свог тела, мада многе немају потребу за тим. Оне "превазилазе родни бинаризам у друштвеним праксама својим не-бинарно одређеним идентитетима". Видети у "Модел закона о признавању правних последица промене пола и утврђивања транссексуализма - права транс особа - од непостојања до стварања законског оквира", која је настала као резултат пројекта под називом "Fighting discrimination and building a culture of tolerance through dialogue, legal reform and active monitoring of discriminatory practice", Центар за унапређивање правних студија, Београд, 2012, стр. 129. (под "Терминологија", (у даљем тексту "Модел закона"), доступно на: <http://cups.rs/wp-content/uploads/2010703Model-zakona-o-priznavanju-pravni-posledica-promene-pola-i-utvrz%C4%91ivanja-transeksualizma.pdf>, 01.04.2013.

² Транссексуалност је још увек ментални поремећај на основу кога се доноси дијагноза. LGBT

